

onvoldoende gegevens over de identiteit van de Japanners die voor vervolging in aanmerking kwamen.

Pas toen Japan had gecapituleerd, konden die gegevens wèl verzameld worden. Niet zonder grote moeite! In Japan waren de officiële archieven bewaard gebleven maar elders nauwelijks. Men moest in hoofdzaak werken met getuigenverklaringen. Die werden in eerste instantie verzameld door de *War Crimes Investigation Teams*. Waren de gegevens bezwaarend voor een bepaalde Japanner, dan moest de man worden opgespoord. Zijn naam was lang niet altijd bekend – was hij wèl bekend, dan waren de gegevens niet altijd voldoende. Een van de middelen die toegepast werden om lacunes aan te vullen was dat met hulp van de vroegere Japanse commandanten (die conform het voorschrift van hun keizer alle hun gegeven opdrachten correct uitvoerden) onder de honderdduizenden Japanse krijgsgevangenen werd nagegaan wie hunner korte of lange tijd in welk kamp als Japanse functionarissen waren opgetreden. Dezen werden dan gefotografeerd en de foto's werden aan Nederlandse, Britse, Australische en Amerikaanse ex-krijgsgevangenen voorgelegd met de vraag of de betrokkenen zich ernstig misdragen hadden; was dat het geval, dan werd proces-verbaal opgemaakt. Zo werd dossier na dossier gevormd – een moeizame arbeid.

In Japan werden meer dan elfhonderd Japanners gearresteerd, onder hen de acht-en-twintig die in Tokio voor het (met het *International Military Tribunal* te Neurenberg te vergelijken) *International Military Tribunal for the Far East* terechtstonden. Andere Japanners die elders gearresteerd waren, werden naar Japan overgebracht. Daar werden door de Amerikanen 1453 Japanners vervolgd – van hen werden 188 (13%) vrijgesproken en 1176 veroordeeld (niet van allen zijn de gegevens bekend), 143 (ruim 12% van de veroordeelden) tot de doodstraf. Van die terdoodveroordeelden kregen 73 (maar niet de zeven tegen wie het internationale gerechtshof de doodstraf had uitgesproken) gratie van de man wiens gezag in die jaren in Japan vrijwel onbepert was: MacArthur, de *Supreme Commander for the Allied Powers*.

Elders zijn veel grotere aantallen doodvonnissen geweest en ten uitvoer gebracht.

Er zijn met betrekking tot van oorlogsmisdrijven verdachte Japanners Chinese, Amerikaanse, Britse, Australische, Franse, Philippijnse en Ne-

en die door de Amerikanen uit zee waren opgepikt, wist men bijvoorbeeld dat aan de Birma-spoorweg talrijke krijgsgevangenen onder het onmenselijke regime waren bezweken.